

_____ :ne

_____ הכיתה שלי:

הנניר הכי יקר בעולם

א. במשימה זו תקראו כתבה שכותרותיה הן:

"הסודות של שמרות הכסף"

"הנניר הכי יקר בעולם"

1. שערו וכתבו: באיזה נייר מדובר?

01_

2. שערו וכתבו: באילו סודות מדובר?

02_

3. בכתבות רבות בעיתון מופיעות שתי כותרות. שערו: מה הסיבה

לכך?

03_

עתה קראו את הכתבה.

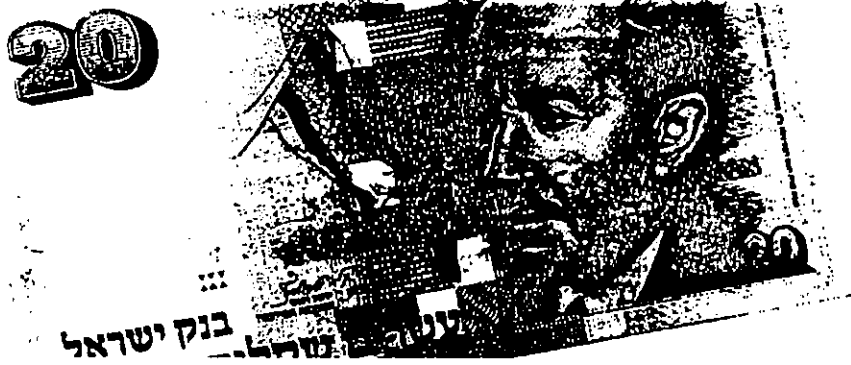
כתבה: רונית הר

ככיוון אחר, יחד עם שאר הסינים. גם את חוט הביטחוני נגד זיוף, שעשוי ממתכת או מנילון, מוסיפים לעיסוק. ורואים אותו כשמסתכלים דרך אמצע השטר כנגד האור. כשהייתי קטנה חשבת, שפיני זקן יושב ומשחיל את החוט לתוך השטר בעזרת פינצטה וזכוכית מגדלת, אבל לא. את החוט הזה מניחים לאורך עיסת הנייר כשהיא על הרשת, וכך הוא מתאחד עם הנייר. אחר כך מְסַפְּיֵים בנייר את 'ציור המים', שגם הוא נועד למנוע זיופים ונמצא ברצועה הלכנה בכל שטר, ורואים אותו כשמסתכלים בשטר כנגד האור. בעצם זה לא ממש ציור מים, והוא רק נקרא כך בגלל צבעו השקוף. גלגל גדול, שבו מגלפת הדמות, לוחץ על הרשת, והעיסה נעשית צופה יותר לפי צורת התבליט. לכן עוכר באותו אזור פחות אור דרך הנייר, ולנגד עינינו מתגלה הדמות. ואיך עושים מן הנייר הזה כסף? התהליך של יצור הנייר וההדפסה מתרחש בחוץ לארץ – בצרפת ובהולנד. ועדה ציבורית, שבה משתתפים אֲמָנִים, פִּלְפְּלָנִים ואנשי ציבור, מייעצת לנגיד בנק ישראל על ייצור של שטר חדש, והוא מעביר את ההצעה לשר האוצר לאישור. הועדה מודיעה על תחרות לעצוב השטר, ומְפַרֶטֶת איזו דמות יש לצייר על השטר, מה יהיה הצבע העיקרי בו, ואיזה נושא או ארוע שקשורים בדמות שעל השטר יש לצייר על צדו האחורי. האֲמָנִים המשתתפים בתחרות מציעים את העיצוב שלהם.

פ סף, כֶּסֶף, כֶּסֶף! הסתכלתם פעם על השטרות הצבעוניים והנחמדים שמחזיקים ביד בתור לאוטובוס, במכלת, או כשסתם מתחשק לקנות משהו? שמתם לב, למשל, שבצד ה'גב' של 'גולדה' (השטר של 10 שקלים) אפשר למצוא את גולדה מאיר בתוך הקהל היהודי שמצויר שם? וחשבתם פעם שהצבע הכתום-זהוב של ה'גולדה' הוא כמו 'גולד' – זהב באנגלית? יש עוד הרבה דברים מופלאים ונחמדים שאפשר לגלות על אודות שטרות הכסף, אבל כואו נבין קודם איך בכלל עושים אותם.

לכל שטר יש ערך כספי ונטייה להסתובב בין אנשים שונים וארנסים משונים, ולכן עליו להיות יפה, נוח ומוק, ובעיקר – בטוח נגד זיופים. לכן מוסיפים לשטר כל מיני סודות קטנים, כדי שאי אפשר יהיה סתם לצלם אותו במכונת צילום ולהפוך בדרך צלם למיליונר (אחי, תבלי!).

השטרות עשויים בעיקר מכתנה, בעוד שנייר רגיל עשוי בדרך כלל מעץ, או ליתר דיוק, מהתאית שבקליפת גזע העץ, או מתחתיה. את הנייר הזה מכינים כמו את הנייר הרגיל, כפי שמתואר בגיליון זה. את הסיבים הצבעוניים שנמצאים על השטרות נגד זיוף וכדי להכדיל שטר מסתם נייר רגיל – מוסיפים לעיסת הנייר. אם מתכוננים בשטר של 100 שקל, למשל, אפשר לראות קווים קטנים צבעוניים שצבים מולם

קטנה של מרובע, מעויק או חצי עיגול. זהו סימן בולט שאפשר למשש (בעיקר בשטרות חדשים) והוא נועד לעזור לעוברים להבדיל בין השטרות השונים. הוא גם משמש לביטחון, כי הוא נעשה בשיטה של 'הרפסת בלם': שופכים צבע לתבנית שיש בה חריץ עמוק בצורה הרצויה, וכשמעבירים אותו לנייר, הצבע מתייבש ומקבל עבי שניתן למישוש. את זה אי אפשר לחקות במכונת צילום או בציור רגיל. בצד השמאלי של השטר יש כמה משולשים קטנים (בשטרות של 20 ו-50 שקל), או צורות מעוגלות (ב-10 שקלים), שנראים ממש כאילו הם סתם נמצאים שם. אבל זה לא כך. אם מסתכלים כנגד האור רואים, שיחר עם כמה משולשים קטנים שנמצאים בצד השני הם יוצרים מגן דוד מושלם, או - כשטר של 10 שקלים - את מנורת שבצת הקנים! העיגול הקטן שנמצא לידם או מעליהם, זה שבתוכו יושב עוד עיגול ובתוכו נקודה, משמש כנקרת לרפוס. הציור על השטר עשוי מכמה שכבות של צבע, ששולבו בתהליך ההרפסה. לפעמים, כמו שקורה לעתים בתצלום צבעוני בעיתון, שכבות הצבע קצת 'בורחות' לצדדים, ואז כל התמונה נמרחת והצבעים מתבלבלים. אבל כשהנקודה הקטנה יושבת בתוך העיגול הפנימי, יודעים המדפיסים ששכבות הצבע של השטר לא זזו ושהרפסה מרויקת ובטוחה.

כאמור, נייר השטרות הוא חזק ועמיד. אבל מה קורה

המעצב צריך לחשוב חמישים פעם על כל מילימטר שהוא מצויר, כי הציור צריך להיות יפה ומכובד, מפני שהכסף שלנו מוצג את המדינה. ובעיקר הוא צריך להתחשב בכל הסימנים נגד זיוף: לא להסתיר את ציור המים, ולדאוג שהוט הביטחון לא יעבור באמצע האף של גולדה, למשל.

המעצב גם מוסיף סימני בטיחות בציור עצמו, כמו אותיות ועירות שמסתלבות ברמות. אם מסתכלים בזכוכית מגדלת בשטרות של 10, 20 ו-50 שקלים, אפשר לראות שהרקע של גולדה מלא במשפט 'שלה את עמי' באותיות קטנטנות; שמתחת לחולצתו של משה סרת (20 שקל) יש רשימה של כל הספרים שהוא כתב; ובצד השני של השטר של ש"י עגנון (50 שקל) מצוירות שתי צריס: התחתונה היא עיירה במזרח אירופה, שפסביבותיה התרחשו הרבה מסיפוריו של עגנון, ומעליה ירושלים, שבה חי וכתב. וכיניהן מסודרת בקשת, באותיות וצרערות, רשימה של כל כתבי עגנון. אם מישהו ינסה לצלם את השטר, יצא הקתב הקטנציק מרוח לגמרי. שיטה נוספת נגד זיוף היא חילוף הגוונים בספרות, בציור הדמות, וברקע של השטר. בשטר של 10 שקלים, למשל, יש עיגול גדול שבו הגוונים משתנים. עיגול כזה קשה מאוד לזייף, כי הוא נעשה בדייק של מחשב. מעל לדמות יש צורה בפינה הימנית של כל שטר, מעל לדמות יש צורה

4094303376

100 اشراقيل جديد NEW ALPHABET

מי • סמוך ונראה • ספר סופר וסיפור • עד הנה • עיר ומלוואה • ע

במטבעות, מפני שזול יותר לייצר מטבעות, וכידוע לכולנו, עשרה שקלים זה לא כל כך הרבה כסף כמו שהיה פעם... מתכננים גם להוציא שטרות חדשים עם ציור של אליעזר בן יהודה, מקס נורדאו ומנחם בגין. עוד לא יודעים מה יהיה ערךם, ולכן המעצבים שמכינים אותם מצירים אותם עם כל הספרות מ-0 עד 9. ואולי ימצאו יום אחד שיטה למחזר את כל פתיתי השטרות הפלויים, שנגרסים ומוסיפים לנו עוד זבל במדינה? באוסטרליה ניסו לפתור את הבעיה על-ידי ייצור שטרות מפלסטיק שניתנים למחזור, אבל הם היו יקרים מדי והתקלקלו בקלות. אז אם יש לכם רעיונות מה לעשות עם המון חתיכות קטנטנות של כסף גזור (חוץ מ'קונגולולוש') כתבו וספרו לנו. ובניתיים, כשאתם עומדים ומחכים לאוטובוס שמאתר להגיע, התבוננו בכסף לפרטיסיה ונסו לאתר את הסודות הקטנים שמתחבאים בשטר שלכם.

כששטר בכל זאת נקרע, מתלקף או מתקצ'מץ, או כשמישהו כותב עליו בטעות רשימת קניות למפלת? כל שטרות הכסף שמופקדים בבנק ישראל עוברים מיון זדר מכונה מיוחדת, שקובעת בעזרת מחשב איזה שטר יכול לחזור למחזור (שהוא סך כול השטרות שמסתובבים במדינה), ואיזה שטר צריך להישלח לגריסה – כלומר שצריך לטחון אותו – ולסיים את תיו בצורת חתיכות נייר קטנטנות וצבעוניות. המכונה הזו גם מזהה שטרות מזויפים בעזרת מכשיר שנקרא גלאי אי.טי. ככל שגורסים יותר שטרות, איכות השטרות יצאים במחזור טובה יותר, אבל זה גם יקר יותר, כי עילה הרבה כסף לייצר כסף בשנת 1993, למשל, הסתוכנו במדינה כ-100 מיליון שטרות, ומתוכם כמעט 50 מיליון שטרות חדשים שנוספו למחזור! ומה בעתיד? בזמן הקרוב מתכנן בנק ישראל להחליף את השטרות הפלויים של 'גולדה' (10 שקלים)

מתוך: עיניים, גליון מס 1, רבעון לילדים, אגף הנוער, מוזיאון ישראל, ירושלים, כסלו תשנ"ה, נובמבר 1994 © כל הזכויות שמורות

ב. לאחר קריאת הכתבה חזרו לשאלות 1-2 בעמוד 1 בדקו והשוו את השערותיכם לכתבה פרטו מה דומה ומה שונה.

04

ג. 1. חלקו את הכתבה לקטעים על פי נושאים. מתחו קו מפריד בין קטע לקטע.

05

2. תנו כותרת לכל קטע וכתבו אותה במקום המתאים בשולי הכתבה.

06

3. בחרו באחד הקטעים ורשמו את הכותרת שלו. חברו לקטע שלוש

שאלות. (השתדלו להמנע מכתיבת שאלות שהתשובה עליהן היא כן

או לא). אין צורך לענות על השאלות.

הכותרת:

השאלות:

:1

:2

:3

07

ד. 1. מהם "הסודות הקטנים", לפי הכתבה? פרטו.

08

2. בתהליך של יצירת שטרות כסף חדשים משתתפים אנשים שונים, מוסדות ומפעלים. רשמו לפחות שלושה משתתפים.

09_

3. כיצד מנסים למנוע נסיונות לזיוף שטרות כסף?
רשמו 3 אמצעים נגד זיוף שטרות.

10_

4. כשמגלים שטרות מזויפים - גורסים אותם.
הסבירו מהי גריסה בהקשר זה ומדוע היא נעשית.

11_

ה. בכתבה נאמר: "לכל שטר יש ערך כספי ונטייה להסתובב בין אנשים שונים וארנקים משונים ולכן עליו להיות יפה..."
1. במשפט מייחסים לכסף תכונות אנושיות כגון:

12_

2. צורת תיאור כזאת נקראת:

(השלימו מבין המילים: אנושיות, האנשה, הגזמה, החיאה)

ו. קטעים מתוך הכתבה:

- "... אי אפשר יהיה סתם לצלם את הכסף במכונת צילום ולהפוך בן

רגע למיליונר. אוף, חבל"

- "כשהייתי קטנה חשבתי שסיני זקן יושב ומשחיל את החוט לתוך

השטר בעזרת פינצטה, אבל לא"

- "ואולי ימצאו יום אחד שיטה למחזר את כל פתיתי השטרות הבלויים

שנגרסים ומוסיפים לנו עוד זבל במדינה"

בחרו אחד מן המשפטים ולוו אותו בשיר, בציור או בטקסט כתוב.

13

ז. כתבו סיפור דמיוני על אחד הנושאים הבאים:

סמנו את הנושא שבחרתם במעגל.

1. גיליתי שטר כסף מזויף...

2. מה לחש באוזני שטר הכסף...

3. סיפורו של אומן שעיצב שטר כסף.

4. נושא אחר: _____

בדומה לכותבת הכתבה, תוכלו לשלב הומור בכתיבתכם.

14

17-15

ח. כתוב בכתבה: "בזמן הקרוב מתכנן בנק ישראל להחליף את השטרות

הבלויים של גולדה (10 שקלים) במטבעות, מפני שזול יותר לייצר

מטבעות..."

האם לדעתכם הנימוק של בנק ישראל מוצדק?

(שימו לב למילה המודגשת).

כתבו טענות בעד ונגד וסכמו את דעתכם.

טענות בעד: _____

טענות נגד: _____

18

לפי דעתי:

משימות לבית

ט. כדי לחקור ולגלות מה מסתתר בשטר כסף ישראלי:

1. הכינו רשימה של לפחות ארבע שאלות שיעזרו לבדוק ולגלות את הסודות של שטרות הכסף שלנו. היעזרו במידע שרכשתם בכתבה.

19

2. בחרו שטר כסף ישראלי, כרצונכם. בדקו אותו. כתבו מה גיליתם.

תוכלו להיעזר בזכוכית מגדלת, בכתבה ובשאלות ששאלתם.

הערך הכספי של השטר: _____

גיליתי ש: _____

20

עברית

02/04

י. 1. אתם משתתפים בתחרות לעיצוב שטר כסף חדש. השלימו את החסר.

שם הנושא שבחרתי*:

הנימוקים לבחירת הנושא:

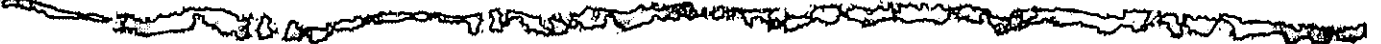
מה אכתוב על השטר:

מה אצייר:

הצבעים שאשתמש בהם:

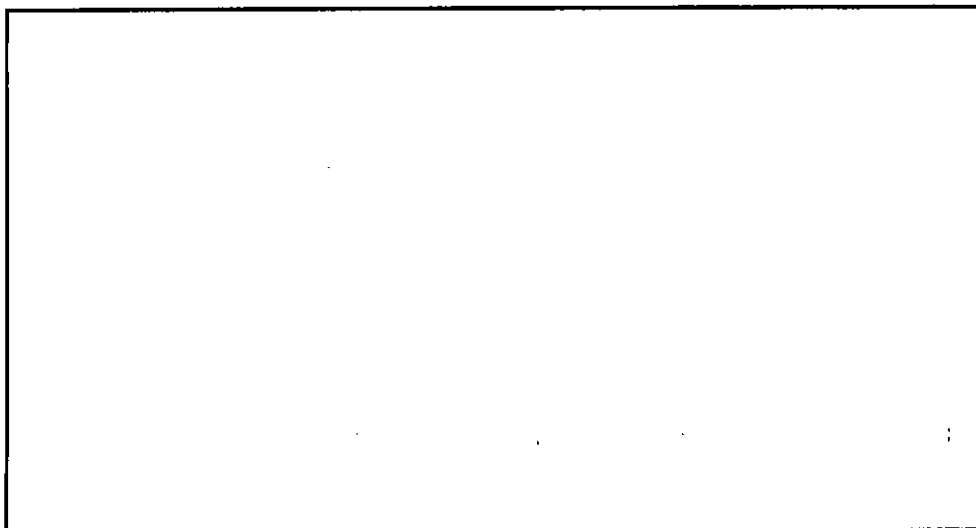
הערך הכספי של השטר:

21__

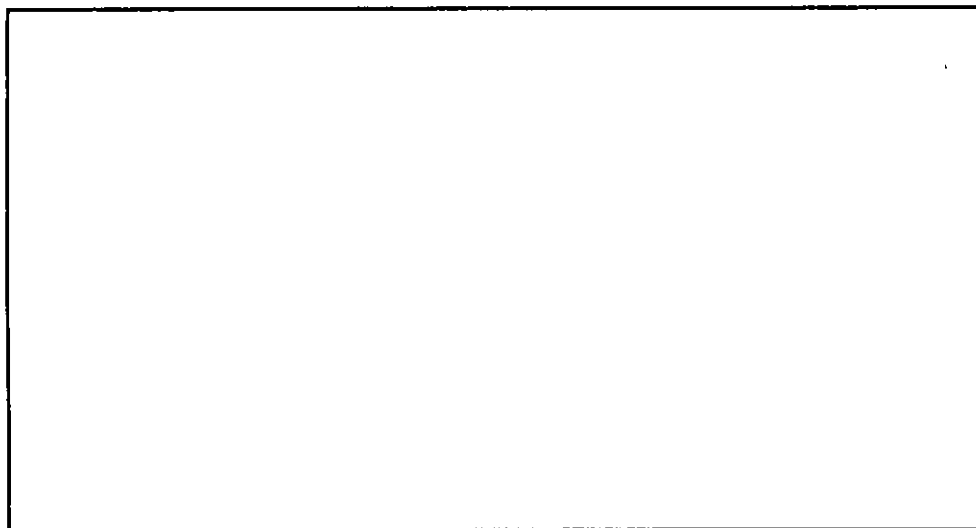

סמלים מיוחדים שיופיעו על השטר:

2. עתה ציירו את השטר משני צדדיו, לפי התכנון.

22__

י"א 1. מה אהבתם במשימה?

23__

2. מה לא אהבתם במשימה?

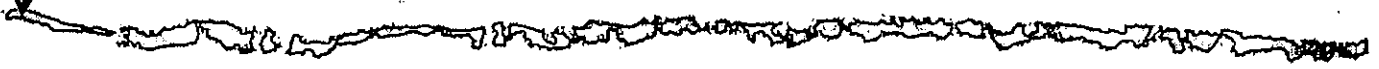
24__

3. מה עוד הייתם רוצים לדעת בקשר לכסף?

25__

4. היכן, לדעתכם, ניתן לקבל את המידע הזה על הכסף? פרטו.

26__

02/04

הנייר הכי יקר בעולם

שיקולים בבחירת הטקסט:

הטקסט נבחר מטעמים אחדים. הטקסט עוסק במידע חשוב ומעניין: הכסף, שהוא קרוב גם לעולמם של ילדים וגם משמש אותם בחיי יומיום. מן המידע הנמסר בטקסט אפשר ללמוד על תהליך היצירה של שטרות הכסף. תיאור המידע האובייקטיבי משולב בנימה אישית ובהומור דק. הטקסט משמש גירוי ליצירה, לכתיבה ולתכנון מוצר. הפעילות מזמינה את התלמיד לחקור ולגלות דברים הסמויים מן העין ואת המשמעויות הגלומות בשטרות הכסף. משך הזמן לביצוע המשימה: שעתיים

01 א. במשימה זו תקראו כתבה שכותרותיה הן: "הסודות של שטרות הכסף", "הנייר הכי יקר בעולם".

1. שערך וכתבו: באיזה נייר מדובר?

רמת חשיבה: גבוהה. הפריט דורש השערה.

דרגת קושי: פריט בינוני.

פירוט הציונים: 3-0

0 - ניתנה תשובה שאינה לעניין/ לא נכתבה תשובה/נעשתה חזרה על הנאמר בכותרת.

1 - ניתנה תשובה דלה.

3 - ניתנה תשובה מלאה.

דוגמות לתשובות:

ציון דוגמה

0 - הכי יקר בעולם.

1 - הנייר שהוא יקר במיוחד לכל הארצות.

- הנייר עשוי מעץ.

3 - אני חושבת שמדובר בנייר יקר ובנייר מיוחד.

- מדובר בנייר שכתובים בו דברים חשובים מאוד למשל, חוזה.

- מדובר בנייר שממנו מכינים כסף.

- לדעתי אולי מדובר בצוואה כלשהי השווה כסף רב או בשטרות כסף עצומים או איזשהו

מכתב חשוב.

02 2. שערך וכתבו: באילו סודות מדובר?

רמת חשיבה: גבוהה. הפריט דורש השערה.

דרגת קושי: פריט בינוני.

פירוט הציונים: 3-0

02/04

0 - ניתנה תשובה שאינה לעניין/ לא נכתבה תשובה.

1 - ניתנה תשובה דלה.

3 - ניתנה תשובה מלאה.

דוגמות לתשובות:

ציון	דוגמה
1	- הסוד הוא, עמידות השטר, תחילתם וסופם, שטרות שונים מניירות אחרים ולכן יש להם תכונות מיוחדות.
3	- אולי זה שטרות שמביאים מזל למישהו? כשהוא מבקש משאלה, היא מתגשמת בזכות אותם שטרות.
	- מדובר, לדעתי, בסודות של ענייני כספים או כסף מסויים, מזויף, אולי מישהו גנב כספים וכד'.
	- לפי דעתי, מדובר בסודות שאסור לאף אחד לדעת, סודות איפה שיש הרבה כסף.

הערה: חשיבות ההשערה לפני הקריאה היא בכך, שהיא עוזרת לעורר ציפיות לגבי התוכן ולהתאים סכימה אפשרית שתתאמת או תתבדה כמהלך הקריאה. לכן, כל השערה מלומדת מתקבלת.

03 3. בכתבות רבות בעיתון מופיעות שתי כותרות. שערו: מה הסיבה לכך?

רמת חשיבה: גבוהה. הפריט דורש השערה.

דרגת קושי: פריט קשה.

פירוט הציונים: 3-0

0 - ניתנה תשובה שאינה לעניין/ לא נכתבה תשובה.

1 - ניתנה תשובה דלה.

3 - ניתנה תשובה מלאה.

דוגמות לתשובות:

ציון	דוגמה
0	- מופיעות שתי כותרות מפני שהקורא צריך להבין את הקשר בין שתי הכותרות.
1	- הסיבה לכך היא כנראה כדי להדגיש יותר את הכתבה על מה מדובר.
	- בכל כתבה יש שני דברים שעליהם מדברים בכתבה והם גם נושא הכתבה.
3	- אם כותרת אחת לא מעניינת, אולי השניה תעניין וכך רוב הכתבות ייקראו.
	- הכותרת הראשונה היא כותרת ראשית זאת אומרת, היא אומרת על מה מדובר בכתבה.
	- הכותרת השניה היא כותרת מפרטת שמסבירה יותר מהראשונה (גם שהקורא יבין את הנאמר).

02/04

פרטו, מה דומה ומה שונה?

רמת חשיבה: גבוהה. הפריט דורש השוואה, אימות השערות והסקת מסקנות.

דרגת קושי: פריט קשה.

פירוט הציונים: 3-0

0 - לא ניתנה תשובה, ניתנה תשובה שאינה לעניין.

1 - ניתנה תשובה חלקית.

3 - ניתנה תשובה מכלילה ומנומקת היטב.

דוגמות לתשובות:

ציון דוגמה

1 - צדקתי כמעט בכל השאלות.

- אני טעיתי בהשערותי כי שיערתי משהו אחר.

- בשאלה 2 לא כתבתי את הדברים שצריך לעשות נגד זיופים.

3 - צדקתי שזה יקר, צדקתי שמדובר בכסף, לא צדקתי כשחשבתי שחצי נייר הוא זהב וחצי

הוא כסף, לא צדקתי כשחשבתי כאילו הנייר הזה מחולק לשני חלקים.

- צדקתי בכך שהנייר שהמוזכר בכותרת הוא כסף וטעיתי בכך שחשבתי שמדובר בפרשה

של זיוף כספים.

05 1.ג. חלקו את הכתבה לקטעים על פי נושאים. מתחו קו מפריד בין קטע לקטע.

רמת חשיבה: גבוהה. הפריט דורש הכנת הנקרא ואנליזה לפי נושאים.

דרגת קושי: פריט בינוני.

פירוט הציונים: 0 או 3

0 - המטלה לא בוצעה.

3 - המטלה בוצעה.

06 2. תנו כותרת לכל קטע וכתבו אותה במקום המתאים בשולי הכתבה.

רמת חשיבה: גבוהה. הפריט דורש הכללה.

דרגת קושי: פריט בינוני.

פירוט הציונים: 0 או 3

0 - ניתנו כותרות שאינן לעניין, לא ניתנו כותרות.

1 - נכתבה כותרת אחת.

3 - נכתבו שתי כותרות ומעלה.

07 3. בחרו באחד הקטעים ורשמו את הכותרת שלו. חברו לקטע שלוש שאלות. (השתדלו להמנע

מכתיבת שאלות שהתשובה עליהן היא כן או לא.) אין צורך לענות על השאלות.

02/04

רמת חשיבה: גבוהה. הפריט דורש ניסוח שאלות וקישור בין סיכה לתוצאה.
דרגת קושי: פריט קשה.

פירוט הציונים: 3-0

- 0 - לא ניתנה תשובה, ניתנה תשובה שאינה לעניין.
- 1 - נוסחו שאלות ברמה נמוכה.
- 2 - נוסחה שאלה אחת ברמה גבוהה.
- 3 - נוסחו שתי שאלות ומעלה ברמה גבוהה.

דוגמות לתשובות:

ציון דוגמה

2 - למה אי אפשר?

א. למה אי-אפשר לזייף שטרות?

ב. איזה סודות טמונים בשטר?

ג. מה יש בתוך השטר?

3 - חמדת הכסף

א. למה בכלל רוצים כל כך הרכה?

ב. בשביל מה המציאו את זה? בשביל גניבה ורצח?

ג. מדוע אי-אפשר להכין שכסף לא פותר הכל?

08 ד.1. מהם הסודות הקטנים לפי הכתבה? פרטו.

רמת חשיבה: בסיסית. הפריט דורש איתור פרטים בטקסט.

דרגת קושי: פריט בינוני.

פירוט הציונים: 0 או 3

- 0 - לא ניתנה תשובה, ניתנה תשובה שאינה לעניין.
- 3 - ניתנה תשובה לעניין.

דוגמות לתשובות:

ציון דוגמה

3 - הסודות הקטנים הם סימני הבטיחות שיש נגד זיופים.

- חוט ביטחון נגד זיופים.

- החוט מברזל שנמצא בפנים הציור של המגן דוד בתמונה עם הקהל.

09 2. כתהליך של יצירת שטרות כסף חדשים משתתפים אנשים שונים, מוסדות ומפעלים. רשמו לפחות שלושה משתתפים.

02/04

רמת חשיבה: בסיסית. הפריט דורש איתור פרטים בטקסט.

דרגת קושי: פריט בינוני.

פירוט הציונים: 3-0

0 - ניתנה תשובה שאינה לעניין, אין תשובה.

1 - נרשם משתתף אחר.

2 - נרשמו שני משתתפים.

3 - נרשמו שלושה משתתפים ומעלה.

דוגמות לתשובות:

ציון דוגמה

0 - יעקב, משה ויוסי הם יוצרים את השטר.

10 3. כיצד מנסים למנוע נסיונות לזיוף שטרות כסף? רשמו 3 אמצעים נגד זיוף שטרות.

רמת חשיבה: בסיסית. הפריט דורש איתור פרטים בטקסט.

דרגת קושי: פריט בינוני.

פירוט הציונים: 3-0

0 - לא ניתנה תשובה.

1 - נרשם אמצעי אחר.

2 - נרשמו שני אמצעים.

3 - נרשמו שלושה אמצעים.

11 4. כשמגלים שטרות מזוייפים - גורסים אותם. הסבירו מהי גריסה בהקשר

זה ומדוע היא נעשית.

רמת חשיבה: בסיסית. הפריט דורש איתור פרטים בטקסט.

דרגת קושי: פריט קשה.

פירוט הציונים: 3-0

0 - לא ניתנה תשובה, ניתנה תשובה שאינה נכונה.

1 - נעשתה העתקה מן הטקסט.

3 - ניתנה תשובה המכילה הסבר.

דוגמות לתשובות:

ציון דוגמה

3 - גריסה היא טחינה של השטר לחתיכות קטנות, קטנות והיא נעשית כדי שלא ישתמשו

02/04

בשטרות מזוייפים.

12 ה. בכתבה נאמר: "לכל שטר יש ערך כספי ונטייה להסתובב בין אנשים שונים וארנקים משונים ולכן עליו להיות יפה..."

1. במשפט מייחסים לכסף תכונות אנושיות והן:
2. צורת תיאור כזאת נקראת (בחרו אחת מן המילים: אנושיות, האנשה, הגזמה, החייאה).

רמת חשיבה: בסיסית. הפריט דורש השלמת cloz והבנה מתוך הטקסט.

דרגת קושי: פריט קשה.

פירוט הציונים: 3-0

0 - כל ההשלמות אינן נכונות.

1 - נעשתה השלמה נכונה של משפט אחד.

2 - נעשתה השלמה נכונה של שני משפטים.

3 - נעשתה השלמה נכונה של כל המשפטים.

דוגמות לתשובות:

ציון	דוגמה
0	- א. השליט ב. דרכים ג. הגזמה.
1	- א. דבר שעובר מיד ליד. ב. שהוא יכול ללכת ולהסתובב בין אנשים והוא צריך להיות יפה מאוד ג. אנושיות.
2	- א. בן אדם אנוש, מכניסים לו תכונות אנוש. ב. עליו להיות יפה. ג. אנושיות.
3	- א. איש העובר ממקום למקום (תכונות אנוש). ב. יפה. ג. האנשה.

13 ה. 1. קטעים מתוך הכתבה:

"...אי אפשר יהיה סתם לצלם את הכסף במכונת צילום ולהפוך בן רגע למליונר. אוף, חבל"
"כשהייתי קטנה חשבתי שסיני זקן יושב ומשחיל את החוט לתוך השטר בעזרת פינצטה, אבל לא"

"ואולי ימצאו יום אחר שיטה למחזור את כל פתיתי השטרות הבלויים שנגרסים ומוסיפים לנו

02/04

עוד זבל במדינה"

בחרו אחד מן המשפטים ולו אתו בשיר, בציור או בטקסט כתוב.

רמת חשיבה: גבוהה. הפריט דורש הכללה באמצעים יצירתיים.

דרגת קושי: פריט בינוני.

פירוט הציונים: 0 או 3

0 - נמצא פתרון יצירתי שאינו ענייני, המטלה לא בוצעה.

3 - נמצא פתרון יצירתי ענייני.

14 ז. כתבו סיפור דמיוני על אחד הנושאים הבאים סמנו את הנושא שבחרתם במעגל:

1 גיליתי שטר כסף מזויף...

2 מה לחש באוזני שטר הכסף...

3 סיפורו של אומן שעיצב שטר כסף.

4 נושא אחר: _____

כמו כותבת הכתבה, תוכלו לשלב הומור בכתיבתכם.

רמת חשיבה: הפריט לצורך התפלגות.

פירוט הציונים: 1-4 בהתאם לבחירה.

15-17 ז. הסיפור.

רמת חשיבה

למטלת הבעה: הפריט דורש דמיון ויצירתיות.

דרגות קושי: מבנה: פריט בינוני. לשון וסגנון: פריט בינוני. תוכן-בהירות רעיון: פריט בינוני

פירוט הציונים: בהתאם לקריטריונים של הבעה.

אמות מידה לציון מטלת הבעה

ציון	מבנה	לשון וסגנון	תוכן - בהירות רעיון
טווח ציונים	3-0	3-0	3-0
פירוט הציונים	<p>0 - חוסר סדר; אין משפטי פתיחה; אין אירוע מרכזי; אין משפטי סיום.</p> <p>1 - מבנה דחוק 3 - מבנה מצויין הכולל את כל המרכיבים שלעיל.</p>	<p>0 - אין אחידות לשונית וסגנונית; אין הבדלים בין לשון דיבור לבין לשון כתב; קפיצות מלשון עבר ללשון הווה; מעבר מדיבור ישיר לדיבור עקיף.</p> <p>1 - סגנון סביר 3 - סגנון מעולה הכולל את כל המרכיבים שלעיל.</p>	<p>0 - אין בהירות בכוונת הכותב; אין סדר וארגון במשפטים וברעיונות; משפטים לא הגיוניים, הכתוב אינו מעניין.</p> <p>1 - תוכן סביר 3 - הכתוב הוא מעניין, מקורי וכולל את כל המרכיבים שלעיל.</p>

18 ח. כתוב בכתבה: "בזמן הקרוב מתכנן בנק ישראל להחליף את השטרות הבלויים של גולדה (10 שקלים) במטבעות, מפני שזול יותר לייצר מטבעות..." האם לדעתכם הנימוק של בנק ישראל מצדק? (שימו לב למילה המודגשת)

טענות בעד _____

טענות נגד _____

לפי דעתי _____

רמת חשיבה: גבוהה. הפריט דרוש הצגת טיעונים, סיכום ומסקנות.

דרגת קושי: פריט קשה.

פירוט הציונים: 3-0

0 - לא ניתנה תשובה, ניתנה תשובה שאינה לענין.

1 - ניתנה תשובה בעד או נגד.

2 - ניתנה תשובה בעד ונגד.

3 - ניתנה תשובה המכילה בעד, נגד והבעת דעה אישית.

02/04

משימה לבית

19 ט. כדי לחקור ולגלות מה מסתתר בשטר כסף ישראלי:

1. הכינו רשימה של לפחות ארבע שאלות שיעזרו לבדוק ולגלות את הסודות של שטרות הכסף שלנו. היעזרו במידע שרכשתם בכתבה.

רמת חשיבה: גבוהה. הפריט דורש איתור פרטים, הכללה, חקירה וגילוי וניסוח שאלות.

דרגת קושי: פריט משוכתב שלא חושב עליו ציון.

פירוט הציונים: 3-0

0 - לא ניתנה תשובה, ניתנה תשובה שאינה לעניין .

1 - נוסחה שאלה אחת לעניין או מספר שאלות ברמה נמוכה.

2 - נוסחו 2-3 שאלות לעניין.

3 - נוסחו 4 שאלות ומעלה.

20 2. בחרו שטר כסף ישראלי, כרצונכם. בדקו אותו. כתבו מה גיליתם. תוכלו להיעזר בזכוכית

מגדלת, בכתבה ובשאלות ששאלתם.

הערך הכספי של השטר

גיליתי ש

רמת חשיבה: גבוהה. הפריט דורש יישום.

דרגת קושי: פריט משוכתב שלא חושב עליו ציון.

פירוט הציונים: 3-0

0 - לא ניתנה תשובה, ניתנה תשובה שאינה לעניין.

1 - ניתנה תשובה חלקית.

3 - ניתנה תשובה מלאה.

21 1. אתם משתתפים בתחרות לעיצוב שטר כסף חדש. השלימו את החסר:

שם הנושא * שבחרתי:

הנימוקים לבחירת הנושא:

מה אכתוב על השטר:

מה אצייר:

02/04

הצבעים שאשתמש בהם:

הערך הכספי של השטר:

סמלים מיוחדים שיופיעו על השטר:

הערות מיוחדות:

רמת חשיבה: גבוהה. הפריט דורש תכנון בהתאם למה שתואר בטקסט.

דרגת קושי: פריט קשה.

פירוט הציונים: 3-0

0 - לא ניתנה תשובה, ניתנה תשובה שאינה לעניין.

1 - ניתנה תשובה חלקית.

3 - המטלה בוצעה.

דוגמות לתשובות:

ציון דוגמה

0 - (חלק מתוך תשובה שאינה לעניין) "הפרטים שכרצוני להדגיש: רבין היה אדם טוב מאוד ועשה שלום עם ירדן".

הארה: משפט זה אינו ישים בשטר ולכן, אינו לעניין.

22 2. עתה ציירו את השטר משני צדדיו, לפי התכנון.

רמת חשיבה: גבוהה. הפריט דורש יישום יצירתי בהתאם לתכנון.

דרגת קושי: פריט קשה.

פירוט הציונים: 3-0

0 - המטלה לא בוצעה, המטלה לא בוצעה בהתאם לתכנון.

1 - נעשה ביצוע חלקי (למשל שני ערכים לשטר אחד: 50 ו-100).

3 - המטלה בוצעה בהתאם לתכנון.

23 י"א. מה אהבתם כמשימה?

רמת חשיבה: גבוהה. הפריט דורש רפלקציה.

דרגת קושי: פריט חדש שלא חושב עליו ציון.

פירוט הציונים: 3-0

0 - ניתנה תשובה שאינה לעניין, אין תשובה.

1 - ניתנה תשובה דלה.

3 - ניתנה תשובה המעידה שנעשתה רפלקציה על התהליך.

02/04

24 2. מה לא אהבתם במשימה?

רמת חשיבה: גבוהה. הפריט דורש רפלקציה.

דרגת קושי: פריט חדש שלא חושב עליו ציון.

פירוט הציונים: 3-0

0 - ניתנה תשובה שאינה לעניין, אין תשובה.

1 - ניתנה תשובה דלה.

3 - ניתנה תשובה המעידה שנעשתה רפלקציה על התהליך.

25 3. מה עוד הייתם רוצים לדעת בקשר לכסף?

רמת חשיבה: גבוהה. הפריט דורש אנליזה של המידע שברשות התלמיד.

דרגת קושי: פריט חדש שלא חושב עליו ציון.

פירוט הציונים: 3-0

0 - לא ניתנה תשובה, ניתנה תשובה שאינה לעניין, נכתבו נושאים שהתשובה עליהם נמצאת בכתבה.

1 - ניתנה תשובה המעלה נושאים ברמה קונקרטיית.

3 - ניתנה תשובה המכילה נושאים מכלילים.

26 4. היכן לדעתכם ניתן לקבל את המידע הזה על כסף? פרטו.

רמת חשיבה: גבוהה. הפריט דורש ידע עולם והעלאת השערות.

דרגת קושי: פריט חדש שלא חושב עליו ציון.

פירוט הציונים: 0 או 3

0 - לא ניתנה תשובה, ניתנה תשובה שאינה עניינית.

3 - ניתנה תשובה עניינית, או תשובה המכילה השערה מלומדת.